

7 Wielkopąkowiec porzeczkowy (*Cecidophyopsis ribis* /Westw./)

7.1 Systematyka:

Rząd - roztocze (*Acari*)

Rodzina - szpecielowate (*Eriophyidae*)

7.2 Biologia i krótki opis szkodnika:

Praktycznie cały rozwój szkodnika przebiega w pąkach porzeczek. Jedynie w okresie migracji, szpeciele przebywają na powierzchni roślin. Proces migracji na ogół rozpoczyna się w drugiej połowie kwietnia, przy temperaturze około 10°C, i trwa przez kilka tygodni. Początkowo na powierzchni pąków pojawiają się pojedyncze szpeciele a po około 10-20 dniach ich liczba znacznie wzrasta. Jest to tak zwana masowa migracja wielkopąkowca, podczas której setki szpecieli tworzy na powierzchni pąków „biały nalot”. Podczas migracji wielkopąkowiec rozprzestrzenia się głównie z wiatrem lub kroplami wody. Zasiadanie nowych pąków rozpoczyna się już kilka dni po rozpoczęciu migracji. Proces rozwoju nowej kolonii szkodnika w pąku odbywa się bardzo szybko. Jedna samica składa 50-100 jaj. W ciągu roku rozwija się kilka pokoleń szkodnika. Wielkopąkowiec porzeczkowy to mały roztocz o długości ciała około 0,15-0,2 mm. Jego ciało jest robakowatego kształtu. Jajo jest szklistobiałe, owalne, o średnicy około 0,05 mm.

7.3 Opis uszkodzeń (zdjęcia):

Pierwsze objawy żerowania widoczne są już w czerwcu – lipcu, kiedy to zasiedlone pąki przybierają owalny kształt. W miarę rozwoju koloni pąk zwiększa swoją objętość, przybierając kształt nabrzmiałego galasu. Objawy te najlepiej widoczne są bezpośrednio przed rozpoczęciem wegetacji roślin. Wielkopąkowiec jest jedynym poznanym dotychczas wektorem choroby wirusowej - rewersji porzeczek czarnej. Na porzeczkach czerwonej występuje bardzo podobny gatunek - wielkopąkowiec porzeczek czerwonej, *Cecidophyopsis selachodon* van Eynndh., jednak jego szkodliwość jest znacznie mniejsza w porównaniu z gatunkiem zasiedlającym porzeczkę czarną.

7.4 Metodyka wykonania obserwacji:

Corocznie, najlepiej w marcu, kwietniu (skala BBCH 01-09), przeprowadzać przynajmniej 1-2 lustracje plantacji na obecność „galasowatych” pąków zasiedlonych przez szkodnika. Na mniejszych plantacjach (do 2 ha) lustracją należy objąć cały obszar uprawy. Na większych plantacjach obserwacje prowadzić przynajmniej w co drugim – trzecim rzędzie, na całej ich długości.

7.5 Progi szkodliwości i terminy zabiegów:

Pojawienie się pierwszych uszkodzonych pąków.

Na młodych, nie owocujących plantacjach, w maju – czerwcu wykonać kilka zabiegów w odstępach 7 – 10 dni (skala BBCH 55-75).

W przypadku plantacji owocujących wykonać jeden zabieg bezpośrednio po kwitnieniu porzeczek (skala BBCH 67-69).